

[Thestrup.]

brug for bygherren efter den gamle lovs kapitel V A, til indtil 4 000 lejligheder i tiden fra den 1. april 1959 til den 30. september 1959 i sociale byggeforetagender og til indtil 2 000 lejligheder i parcel- og rækkehusbyggeri til mindrebemidlede ejere i tiden fra den 1. april 1959 til den 30. september 1959.

Det er klart, at disse overgangsbestemmelser også var underkastet hovedreglen, at der kun kunne gives statslån i det omfang, der ikke var nok privat byggeri. Formålet er, som jeg allerede har redegjort for, at holde byggerytmen, og dette formål kan ifølge sagens natur kun opfyldes, hvis man følger reglen om, at det private byggeri i ethvert tilfælde går forud for det ved statslån støttede.

Boligministeren har naturligvis ikke givet lån, der oversteg de tal, som han ifølge loven i visse tilfælde var bemyndiget til at gå op til; men har ministeren opfyldt den anden lige så bindende fordring, den ikke at give lån til mere, end byggerytmen kunne tage? Har ministeren taget det hensyn til byggerytmen, som loven direkte kræver at han skal tage? Situationen, vi står i i dag, viser, at ministeren ikke har gjort det. Måske kan dette til en vis grad skyldes et fejlskøn hos ministeren. Boligministeren har måske ikke været i stand til at forestille sig, at der var så mange kræfter i det private byggeri, som der er, og boligministeren har ikke draget nogen lære af det, vi så, da vi i sin tid efter forslag fra den højtærede økonomiminister indrettede kapitel V A-byggeriet.

Det viste sig da, at dette byggeri, der var det første, der fik en vis frigivelse fra restriktionernes snærende bånd, voksede, fordi der nu engang er kræfter i friheden, som ingen statsvirksomhed eller offentlig virksomhed, hvor dygtigt den end er ledet, har mage til. Boligministeren drog ingen lære heraf, og når ministeren ikke gjorde det, er det forståeligt, at der er givet så mange lånetilsagn, som der er, i de første to kvartaler af 1959.

Derimod forekommer det mig angribeligt, at boligministeren ikke tog reb i sejlene med sine bevillinger i det tredje kvartal af 1959, på et tidspunkt, da de nye finansieringsformer for længst var etableret og

byggeriet var indstillet på at gøre brug af dem.

Efter de oplysninger, der foreligger for mig, har boligministeren i første kvartal af 1959 givet lånetilsagn til 6 443 lejligheder og i andet kvartal af 1959 til 2 506 lejligheder. Allerede dette er temmelig dristigt gjort af ministeren; men virkelig uforståeligt bliver det dog først, når han i tredje kvartal giver lånetilsagn til 3 845 nye lejligheder. Her burde ministeren have set på den umådelige vækst, der allerede da var sket i det private byggeri. Pr. 1. oktober 1958 var under opførelse kun 3 874 lejligheder uden statsstøtte, men pr. 1. oktober 1959 var der 9 662 lejligheder uden statsstøtte under opførelse; alligevel er der pr. 1. oktober 1959, for en væsentlig del som følge af ministerens bevillinger i tredje kvartal, omtrent det samme antal lejligheder med statsstøtte under opførelse, nemlig 16 962 i 1959 mod 17 194 i 1958.

Altså, til trods for at antallet af privat finansierede lejligheder er tredoblet, gives der bevillinger til så mange statslånslejligheder, at der praktisk taget er det samme antal statslånslejligheder som tidligere under opførelse. Det burde have været klart for boligministeren, at dette ville føre til vanskeligheder med byggerytmen.

Boligministeren har i den situation, vi nu er kommet i, valgt den betænkelige udvej at indføre et midlertidigt forbud mod påbegyndelse af boligbyggeri i København med flere større byområder. Når jeg kalder denne udvej betænkelig, er der flere grunde dertil. Den er for det første betænkelig, fordi lovhjemmelen dertil i bedste fald er tvivlsom. Ministeren støtter sig til § 2, stk. 3, 2. punktum, i boligloven, hvori det hedder:

„Boligministeren bemyndiges i øvrigt til at træffe midlertidige foranstaltninger til regulering af bygge- og anlægsvirksomheden, herunder nedrivning af bygninger.“

Enhver kan vist se, at et indgreb af en så vidtgående art som det, det her drejer sig om, har der i hvert fald ikke været tænkt på; men såfremt det kun drejer sig om et kortvarigt stop, der ikke efterfølges af nye reguleringer, men igen lader byggeriet få sin fulde frihed, vil jeg nøjes med at ytre min tvivl om lovligheden og endnu mere min tvivl om hensigtsmæssigheden heraf.